

Sindikat Instituta "Jožef Stefan"

LJUBLJANA

ZAPISNIK št. 17/13

Sestanek z glavnim tajnikom SVIZ-a Slovenije, Branimirjem Štrukljem, dne 28. 10. 2013 ob 14.00 v sejni sobi IJS

Prisotni: D. Bašnec, R. Bevc, K. Ernestl, I. Falnoga, C. Filipič, A. Fekonja, M. Gams, T. Gosar, J. Jakofčič, Z. Jernejc, M. Koželj, G. Kramberger, R. Pergarec, J. Pungercar, M. Štraus, I. Zajc.

Odsotnost zaradi drugih obveznosti, dopusta ali bolniške odsotnosti so opravičili: T. Martun, T. Ručigaj, G. Tavčar.

1. Aktualni pogovori SVIZ-a z vlado

Trenutno najaktualnejše dogajanje med sindikati in vlado so pogovori ter pogajanja o poplačilu odprave tretje četrtine plačnih nesorazmerij za čas od 1. oktobra 2010 do 31. maja 2012. Vrhovno sodišče je namreč razsodilo, da mora država članom sindikata, ki so vložili tožbe zaradi neizplačila tretje četrtine odprave plačnih nesorazmerij, izplačati omenjeno tretjo četrtino skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi.

Podlaga za odločitev sodišča oz. razlog za vložene tožbe je bil aneks h Kolektivni pogodbi za javni sektor iz leta 2010, na podlagi katerega je prišlo do zamika izplačil tretje četrtine odprave plačnih nesorazmerij. Omenjeni aneks je sicer takrat podpisalo šest sindikatov Konfederacije sindikatov javnega sektorja. Med podpisniki je bil tudi SVIZ, ki je aneks podpisal zato, ker je vlada takrat zagrozila s prenehanjem vseh kolektivnih pogodb in na sodišče tudi že vložila takšen predlog.

V vladni proračun za leto 2013 poplačilo tretje četrtine ni zajeto in ga vlada ta hip ne more izvesti – poračunati. Ponoven rebalans proračuna RS ni možen.

Pogajanja o izplačilu tretje četrtine med vlado in sindikati so se pričela 23. 10. 2013 in doslej zajemajo več različnih možnosti izplačil:

- a) Izplačilo v januarju 2015, januarju 2016 in januarju 2017 z zakonitimi zamudnimi obrestmi.
- b) Izdaja klasičnih poimenskih državnih obveznic. Po Štrukljevem mnenju je problem, ker se že letos upoštevajo pri plačilu dohodnine, potrebno pa je odpreti trgovni račun za vseh 160.000 zavezancev. G. Kramberger se s tem ne strinja, saj je oprostitev dohodnine in možnost direktnega vpisa v KDD možna podobno kot pri lastniških certifikatih.
- c) Da bi denar naložili na pokojninske račune upravičencev, kar bi lahko rešili z interventnim zakonom, ki ga lahko potrdi parlament.
- č) Ob predpostavki, da država ne more izplačati zapadlih obveznosti, lahko vsak posameznik individualno vloži tožbo proti državi ter zahteva poplačilo obveznosti.

Glede na dejstvo, da pogajanja med sindikati in vladni predstavniki še potekajo, ta hip ne moremo predvideti, kakšna bo končna oblika izplačila tretje četrtine plačnih nesorazmerij. Nekateri sindikati se z nobenim od predlogov ne strinjajo ter zahtevajo poplačilo še v tem letu, vendar se bodo pogajanja nadaljevala 4. 11. 2013 in morda bo po tem kaj več znanega.

Aktivnosti sindikata SVIZ se odvijajo tudi v zvezi z novim Zakon o slovenskem državnem holdingu 1, za katerega menijo, da ogroža sredstva dodatnega pokojninskega zavarovanja, ker predlog spreminja status Modre zavarovalnice, ki upravlja z Zaprtim vzajemnim pokojninskim skladom za javne uslužbence, iz strateške naložbe, ki je država ne more prodati, v običajno prodajljivo naložbo. Sama možnost prodaje Modre zavarovalnice zmanjšuje dolgoročno stabilnost delovanja zavarovalnice in obenem tudi varnost sredstev javnih uslužbencev, ki so naložena v skladu. Nesprejemljivo za vodstvo SVIZ-a je, da predlagani zakon javnim uslužbencem odvzema možnost, da bi

nadzirali delovanje zavarovalnice in upravljanje s sredstvi, ki so njihova last. Sedaj je nadzor razdeljen: 50 % nadzirajo javni uslužbenci in 50 % javni holding.

Davek na nepremičnine, ki ga uvaja nova vlada, je ključen, da vlada ne posega v socialne transferje (pokojnine, plače javnih uslužbencev) v naslednjem letu. Vlada se je obvezala, da do konca leta 2014 ne bo posegala v plače javnih uslužbencev tudi s podpisom zaveze, da bo plačala morebitne stavke.

2. Zakaj plače v znanosti in raziskavah v primerjavi z drugimi področji, ki jih pokriva SVIZ, padajo že več kot 10 let

Diagram (priložen spodaj), ki ga G. Kramberger vodi in posodablja že več let (od leta 2001 dalje), nazorno prikazuje veliko počasnejšo rast plač v znanosti, in sicer za dobrih 20 odstotnih točk, glede na rast poprečne plače v RS v zadnjih 11 letih. Plače v znanosti dosegajo komaj 1,3-kratnik povprečne plače v RS. Tako so samo okoli 10 odstotnih točk večje od povprečne plače delavcev v srednjih šolah, je pa zahtevnost dela ter potrebno znanje oz. kvalifikacija dela v znanosti na precej višji ravni. Podatki za diagram so vzeti iz SURS-a, kjer so plače izračunane na podlagi opravljenih ur. G. Kramberger je glavnemu tajniku povedal, da SVIZ ne zastopa interese delavcev v znanosti v enaki meri kot v ostalih dejavnostih, ki jih pokriva SVIZ. Zaradi tega smo upravičeno nezadovoljni.

Ugotavljamo, da je denarja za raziskave, ne le za plače, v letošnjem letu za našo ustanovo manj v povprečju za 9–10 %, kar je v današnjem času, ko države povečujejo sredstva za znanost, popolnoma nesprejemljivo. Zagotovo pa bo to dolgoročno negativno vplivalo na razvoj Slovenije, saj je IJS vodilna in hkrati največja interdisciplinarna raziskovalna enota v Sloveniji.

B. Štrukelj je predlagal, da bi še enkrat pregledali plače ter naredili primerjavo med šolstvom in znanostjo. Je pa res, da plače v znanosti in šolstvu padajo že tri leta zapovrstjo, vendar se plače nižajo tudi v zasebnem sektorju.

3. Plače v javnem sektorju v prihodnosti (strategija SVIZ-a ob predvidenih pritiskih na znižanje plačne mase)

Vlada RS je že junija predlagala spremembe Kolektivne pogodbe za javni sektor (KPJS) in Kolektivne pogodbe za negospodarske dejavnosti (KPND). V omenjeni KPND vlada predlaga, da bi se vsi stroški za prevoz na delo plačali kot kilometrina, čemur sindikati nasprotujejo.

V luči predvidenih pogajanj novih kolektivnih pogodb predlagamo (J. Pungerčar, M. Gams) pri pogajanjih večjo prisotnost raziskovalnih delavcev, da bi znanost dobila mesto, ki ji pripada ali ga vsaj skušala izboljšati.

Glede na slabo finančno stanje države je plačno politiko javnem sektorju v prihodnosti nemogoče napovedati. Znano je, da vlada čaka stresne teste bank, ki bodo pokazali, v kakšnem negativnem finančnem stanju je Slovenija. Vlada lahko sicer plače zniža tudi tako, da z interventnim zakonom odpove kolektivno pogodbo.

a) Pogovor o kompresiji plačnih razredov

Kompresija naj bi bila začasna, in sicer do konca leta 2014. Takšen razpon med najnižjo in najvišjo plačo siromaši najzahtevnejša dela. Obstaja verjetnost, da sistem dolgoročno ne bo vzdržal, vprašanje pa je, kako iz situacije. Razpone bi bilo potrebno povečati, vendar so proti sindikati javnega sektorja, ki zastopajo srednji kader. Ugotavljamo, da kompresija deluje kontraproduktivno, daje slab vzgled, saj ne moreš nagraditi dobrih in višje izobraženih delavcev, bojimo se, da se ukrepi ne bi podaljševali tudi po letu 2014. V letu 2015 se skoraj zagotovo predvideva dvig normativov, v letih 2015 in 2016 pa zmanjšanje števila zaposlenih na vseh področjih, ki jih zastopa SVIZ.

b) Možnost variabilnega izplačila plače znotraj plačnih razredov javnega sektorja

Po informacijah se obeta sprememba v celotnem javnem sektorju, in sicer naj bi se tako horizontalno kot vertikalno napredovanje raztegnila v daljše časovno obdobje. Težko je pričakovati dvig plače, predlaga se sprememba sistema napredovanja, vendar ideje, kako to izpeljati, na vladni strani še ni.

c) Izplačila dela plač v obliki obveznic RS

Ni znano.

4. Ali potekajo pogovori o popravku razredov v skupini »J«, kamor sodijo podporne dejavnosti

Ob prevedbi plač leta 2008 so bili uslužbenci javnega sektorja, ki so zastopani v skupini J, najbolj prizadeta skupina. Glede na trenutno slabo finančno sliko, ki jo Slovenija izkazuje, se pogovori o plačni skupini J še ne odvijajo.

5. Ali se bo ob predvidenih rezih javnih uslužbencev znižala plača tudi profesionalnim delavcem v sindikatu

B. Štrukelj je pojasnil, da je sindikat SVIZ Slovenije znižal plače svojih delavcev tako, kot so si jih morali znižati javni uslužbenci in so primerljive z njimi. Med vsemi sindikati je bil SVIZ Slovenije v svojem nižanju plač najradikalnejši.

6. Razno

I. Falnoga je vprašala, kakšen odnos zavzema SVIZ do UTD (univerzalnega temeljnega dohodka). B. Štrukelj je pojasnil, da so tudi med sindikati mnenja različna, vendar se povečini ne nagibajo v prid UTD-ju, tako doma kot v evropski skupnosti.

B. Štrukelj je povedal, da je finančno stanje SVIZ Slovenije dobro, poseduje okoli 50 počitniških stanovanj in je solastnik Delavske hranilnice.

Dotaknili smo se tudi poslovanja Delavske hranilnice, ki je dobro stoječa hranilnica. G. Kramberger je postavil vprašanje strokovnih kompetenc za delo v Nadzornem odboru hranilnice. B. Štrukelj je odgovori, da so po njegovem moralne kompetence pred strokovnimi, si pa želi, da bi bili nadzorniki čimbolj strokovni. G. Kramberger je izpostavil problem nenačelnosti sindikatov, saj sami kot lastniki Delavske hranilnice niso izplačali dela dobička zaposlenim, čeprav to radi pogosto očitajo lastnikom podjetij.

Ob 16.00 je B. Štrukelj zaključil svoj obisk pri nas, nato se je nadaljevala seja IO SVIZ/IJS v obliki proste razprave. Ugotavljali smo, da je situacija na vseh področjih kritična. Kolegi so pritrdili M. Gamsu, ki je predlagal povečanje aktivnosti v podporo znanosti in izobraževanju, povsod, tako na IJS, SVIZ-u kot Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport.

Sklep: Ministru za izobraževanje, znanost in šport, dr. Jerneju Pikalu, bomo v najkrajšem času napisali protesno pismo proti nižanju sredstev za znanost ter ga zaprosili za sestanek z nami.

Seja je bila končana ob 16.30, vodil jo je J. Pungerčar.

Zapisnik je pripravila: Metka Štraus P.

Zapisnik je pregledal: Jože Pungerčar

Ljubljana, 4. 11. 2013

Poslano: - članom IO SVIZ/IJS
 - članom NO SVIZ/IJS
 - predsedniku ZS IJS
 - članom UO IJS (delegiranih z IJS)
 - direktorju IJS



